

Kenya: Återigen hot om att stänga flyktingläger

Överraskande besked från den kenyanska regeringen om att Kenya ska stänga sina flyktingläger. Förvirring inom den kenyanska administrationen kring vad beslutet innebär. Tidigare signaler i samma riktning har ändrats efter påtryckningar från omvärlden. Operativt en gigantisk uppgift att skicka hem mer än 600 000. Intensiva kontakter mellan UNHCR och Kenyas regering för att klara ut vad som gäller.

Fredagen den 6 maj informerades i en note verbale om ett beslut att stänga flyktinglägren Daadab och Kakuma med sammanlagt ca 600 000 flyktingar från främst Somalia och Sydsudan (se bilaga). Besked gavs också om att Kenya med omedelbar verkan stänger inrikesministeriets sekretariat för flyktingfrågor, DRA, Departement of Refugee Affairs. Informationen gavs av statssekreterare Karanja Kibicho på inrikesdepartementet och bekräftades därefter av utrikesminister Amina Mohamed.

Överaskande besked för många

Beskedet kom som en överraskning för UNHCR och alla givare i Kenya. Beslutet är taget av centralregeringen men däremot förefaller det inte ha varit koordinerat med provinsregeringarna i de aktuella flyktingområdena. Det förefaller inte heller ha varit väl förankrat inom regeringen. Noterbart är också att beslutet inte innehåller några indikationer om tidpunkt för verkställande. Beslutet ska enligt uppgift ha varit en reaktion på att det går alldeles för sakta med repatrieringen av flyktingar, säkerhetsoro och en allmän känsla av att det internationella samfundet inte bidragit i tillräckligt stor omfattning med finansiellt stöd för flyktingmottagande i Kenya. Den gällande trepartsöverenskommelsen om stöd till frivilligt återvändande av somalier mellan Kenya, Somalia och UNHCR kan också vara en bakomliggande orsak till utspelet. Trepartsöverenskommelsen undertecknades i november 2013, löper på tre år och ska därför omförhandlas under 2016.

Ambassaden har varit i kontakt med UNHCR och andra givare. UNHCR har talat med den ansvariga kommissionären för DRA som säger att DRA:s verksamhet är suspenderad i avvaktan på ytterligare instruktioner. DRA har dock gett instruktioner till UNHCR:s kontor i Kakuma om att inga flyktingar ska tillåtas transit från gränsövergången Nadapal mellan Sydsudan och Kenya, till UNHCR:s uppsamlingskontor i Kakuma. DRA har sedan en tid tagit över ansvaret för registrering av nyanlända flyktingar från UNHCR. I rådande läge därför stor osäkerhet om hur den uppgiften ska hanteras.

Inte första gången Kenya vill stänga flyktingläger

Kenya har tidigare gjort liknande uttalanden om att flyktingläger ska stängas som sedan dragits tillbaka. Senast skedde detta i samband med ett uttalande av vicepresident Ruto i april 2015. Planerna avstyrdes sedan, bl.a. efter att utrikesminister Kerry besökt Kenya och tagit upp frågan med kenyanska

motparter. Den gången nämndes dock inte flyktinglägret Kakuma utan bara Daadab. Det är också oklart hur seriöst Rutos uttalande egentligen var. Mycket tyder på att det främst var avsett för intern politisk konsumtion. För närvarande sker intensiva kontakter mellan UNHCR och motparter på kenyansk sida samt koordinering bland givare. UNHCR ska bland annat träffa utrikesministern och inrikesministern för att diskutera frågan under dagen.

[---]